

Софрония за нейното напечатване и издание. Въ този позивъ Софроний пакъ изпжква като една голѣма фигура въ нашето възраждане — съ дълбоко съзнание за просвѣта на бедния бълг. народъ и че тя може да се постигне съ съединени усилия на добри българи. Той знае, че има такива българи и на тѣхното внимание предлага труда си и ги моли за подкрепа. Обръщенията въ позива къмъ тѣхъ сѫ възбудили благотворителната имъ дѣйност, въ което и нравствено въздействие се заключава значението на Позива въ историята на нашето възраждане. Той билъ написанъ въ 1805 година 29 априль, а Недѣлникътъ билъ даденъ на печатъ на 24 априль и завършенъ въ 1806 год. 25 ноември. Неговъ вдъхновенъ печатаръ билъ Тодоръ Стояновичъ отъ Видинъ, ученикъ на Софрония, вдъхновенъ, тъй като въ последствието на Недѣлника той дума: „Понеже каквотъ невозможно есть небо остати безъ облаци, такожде типографу невозможно есть остати безъ погрѣшение. Каквотъ що пливать по море и биутся отъ талази морския и желають достигнути на лиманъ (пристанище) тихований, такожде и ми желаемо достигнути до конца книгу сию“. „Недѣлникъ“ съдѣржа поучения и слова за всички недѣлни и други празнични дни презъ годината. Въ голѣмата си частъ е преводъ отъ подобно съчинение на гръцкия писателъ Никифоръ Теотоки; другитѣ статии въ него сѫ черпени отъ руски черковни книги. Въ него читателътъ е намиралъ достojно изложено тълкуване на евангелието и извлечение отъ житията, заради това и четенето му е действувало благотворно върху душата. Тази книга претърпява нѣколко издания, което говори за нейната популярностъ, а отъ тамъ и названието ѹ Софроние. Съ „Недѣлника“ Софроний показва, че и на бълг. езикъ може да се пише словото Божие. Въ това се състои и националното (въ тѣсенъ смисълъ на думата) значение на „Недѣлника“. Такова значение иматъ и другитѣ книги на Софрония, а сѫщо и неговото живо слово.

Къмъ тази първа печатна новобългарска книга ще трѣбва да прибавимъ и едно възвание отъ Софрония къмъ бълг. народъ, въ което Софроний кани всички българи да помогнатъ на руското оржие по време на войнитѣ на Русия съ Турция (1806—1812).